

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemati velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejemati velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semenške ulice št. 2, II., 28.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.
Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 78.

V Ljubljani, v sobota 5. aprila 1890.

Letnik XVIII.

Vstajenje.

„Et haec est victoria, quae vincit mundum, fides nostra.“

1. Jan. 5.

Spomlad je, narava vstaja k novemu življenju. Gorki duh življenja prešinja zemlje otrple ude, ki se širijo in krepé in veselo rastejo.

Velika noč je, vstal je Zveličar od smrti in z njim so vstali vsi, kateri so z njim vred šli skozi trpljenje in pokoro. Duh milosti božje se pretaka po naših dušah, krepi jih in navdušuje za vse dobro in sveto.

Velik je res ta dan in noč, dan slavne zmage in prerojenja našega.

Ko bi Kristus ne bil vstal, bila bi prazna naša vera; ker je pa Gospod res vstal in premagal greh, smrt in hudobo, je naša vera čez vse trdna, naša zmaga čez vse slavna in naše veselje brez mere.

„To pa je zmaga“, pravi apostol, „ki premaga svet, naša vera.“

Tisti čas, ko je pisal sv. Janez te besede, je bila naša vera še-le v začetku svoje rasti, in vendar je imela že tako moč in tolik vpliv na ljudi, da je apostol strmel nad tem in klical: haec est victoria, to je zmaga.

Kaj bi bil rekel sv. Janez, ko bi bil dočakal zmago sv. vere nad rimskim cesarstvom, ali mogočno razširjenje v času Karola Velikega, ali viteško gibanje križarskih vojsk, tam bi bil občudovaje rekel: haec est victoria, to je zmaga.

Kaj bi pa rekel apostol, ko bi gledal današnji svet? Ali še gospoduje nad nami ideja krščanska, ali je še res, kar je bilo tedaj: vera naša, to je zmaga?

Tri ideje močno zibljejo današnji svet: kapitalizem, militarizem in socijalizem; videti je, da te vladajo svet, in sicer tako, da kapitalizem in mili-

tarizem branita svojo posest nasproti socijalizmu, ki skuša oba podreti in sam vladati.

Kapitalizem je podoben groznemu polipu, ki steguje svoje sesalke na vse kraje in kote ter vse stiska k sebi, duši in izžema.

Ta kapitalizem je v našem času grozna moč, kdo se mu more ustavljati!

Njegov tovariš in drug je militarizem ali splošno oboroženje narodov s silnimi neznosnimi troški.

Militarizem je zver, ki žre denar in ljudi in nič ne rodi, kdo ga more ukrotiti?

Socijalizem je sicer naravna posledica prejšnjih dveh zlov, le ta najmlajši bratec je silno divji in preti vse zmleti in zdrobiti in on sam hoče gospodariti.

Kje pa je vera? Vera je še na svetu, pa čudovita je njena vloga med ljudmi. Godi se ji tako, kakor se je godilo Kristusu o njegovem času. Zveličar, Odrašenik, dobronik, da, vse ob enem je bil svojemu ljudstvu, in kako so oni, ki so vodili stvari židovske, sprejeli in porabili Kristusa? Evangelist pravi: „Veliki duhovniki, pismarji in farizeji so ga sovražili.“ Zakaj? Zavoljo njegovega uka. Kaj pa so našli slabega ali napačnega na njegovem nauku? Ničesar ne, ampak to so videli in spoznali: „Ako ga pustimo, bodo vsi vanj verovali.“ To je res, pa kaj in komu to škodi? Poslušajte in čudite se: „In potem bodo prišli Rimci in nam vzeli deželo in ljudstvo.“

Kakor znano, imeli so Rimljani žide in njih deželo že tisti čas v rokah, le nekaj malo oblasti ali avtonomije so pustili židom pod nadzorstvom Pilatovim. In za to malo oblast so se bali, sovražili Jezusa in sklenili ga umoriti.

Kaj pa jim bo koristila ta krivica? Poslušajmo veliko državniško modrost Kajfovo in somišljenikov: „Boljše, da en človek umrje, kakor da pogine vse ljudstvo.“

Jezus je res umrl, a židovsko ljudstvo ni odšlo Rimljanom, ampak še-le prav popolnoma je padlo v rimsko žrelo.

Prav tako se godi danes veri in cerkvi. Vlade z javnimi in skrivnimi svetovalci vero in njene naprave po strani gledajo, odrivajo, zavirajo, zatirajo. Zakaj? „Država ne more trpeti poleg sebe druge neodvisne sile. Kar je v državi, mora se pokoriti vladi, in ker se cerkev noče, je nevarna in se mora z lepo ali grdo odstraniti.“

To je sama izmišljaja. Kar je Gospod rekel Pilatu: „Regnum meum non est de hoc mundo — moje kraljestvo ni od tega sveta“, to velja o cerkvi. Ona nima ne vojakov, ne druge vnanje sile, torej ne more biti nikomur nevarna. Poleg tega se delokroga cerkveni in državni le dotikata, ne pa križata.

Zato se bodo vstale vlade, ki odrivajo vero, češ, da slabi moč vlade. Kar navidezno mislijo oteti — svojo moč — bodo izgubile v roke Rimljanov, to je kapitalizma in militarizma, ali dediča socijalizma.

Koliko troškov si nakladajo države, da povečajo moč militarizma, in prav to je v dobiček in v varstvo kapitalizmu in socijalizmu, kateremu so države po svojih ogromnih dolgéh že do cela zapadle.

Vendar vse storijo, naj stane kar hoče; le pravega pomočka, gotovega in najcenejšega, vpliva vere se branijo dosledno.

Verska šola ne stane nič, pa je vlada ne dovoli; nove polke, nove puške, nov smodnik itd. so dovolili brez ugovora. Vidi pa vsakdo, da več ko je militarizma, večja je splošna nevarnost; pa nič ne pomaga. To je državniška modrost à la Kajfa, in bo imela enak žalosten konec, kakor pri židih.

Česar pa vlade nočejo spoznati, spoznava že ljudstvo. Vrača in obrača se k veri. Krščanska društva z verskimi načeli vstajajo in delujejo, njihov

LISTEK.

Vstajenje.

(Obrazek iz življenja.)

Dan se je nagnil k večeru. Množice praznično oblečenih vernikov hité v cerkev, da skažejo čast od mrtvih vstalemu Zveličarju. Vsakega izmed njih navdaja neka pobožna navdušenost. Povsodi vlada praznično veselje.

Na konci trga Z. v mali, neznatni hišici, v borni izbici pa ni ona vzvišena velikonočna veselost, ono radostno pričakovano trenóje — vstajenja Gospodovega.

Na siromašni postelji leži na smrt bolna žena rudokopa Graharja. Tik postelje kleči četvero otrok, obupno se oklepajo njene roke, kakor bi hoteli smrti izpuliti bolno mater. In Grahar? Mirno sedi v krčmi in strastno popiva. Ta človek je popolnem neobčutljiv. Kar zasluži, to zapije in ne briga se za svojo rodbino. Dokler je žena kaj zaslužila, imeli so saj jesti, a ko zbolí ona, ugnezdila se je v nje bēda, da je bilo joj! Hvala Bogu, da so še na svetu dobri ljudje, ki se usmilijo zapuščenih otrok in žene, ter jih podperajo.

Toda tudi huda bolezen ne gane Graharja, da bi ostajal doma ter skrbel za rodbino.

„E, čemu bi poslušal doma to večno jadikovanje?“ zamrmral je vselej, in vže je čepel v krčmi.

Ni danes, velikonočno soboto, ne dá mu miru. Od božjega jutra sedi vže v krčmi. In ko mu krčmar sam prigovarja, naj saj danes opusti pijačo, moral je poslušati grenke zabavljice.

Bolezen žene njegove je vedno nevarnejša, in danes nevarnost prikipi do vrhunca. Neka stara žena prinesla ji je jedi, a dobila je revo nezavedno. Hiti v župnijo in prosi, naj gredó previdit umirajočo s svetimi zakramenti za umirajočo. Mlajši kapelan takoj odide. Bolnica se toli zavé, da se more izpovedati in pokrepčati s popotnico Gospodovo za pot v večnost.

Najstarejši njen otrok, sedemletni Mihec, beži po očeta v — krčmo! Vedelo je dete dobro, da ga najde ondi.

Jokajoč objema očetove kolene, rekoč: „Oče, lepo vas prosim, pojdite domov, mati umirajo!“

Ta vest malo presune Graharja, toda zmagal je njegov popačeni značaj.

„Pusti me“, reče dečku ter ga porine v stran, „in pojdi domov!“

Zastonj prosí sin trdovratnega očeta, vstane in odide domov k bolni materi.

Zdaj pristopi k Graharju krčmar ter deje:

„Grahar, imate li kameneno srce? Kaj ste popolnem brez občutka, ali vas še to ne gane, ko

umira žena? Takó nebrižen more biti samo največji nečimurnež!“

Graharju se zmračí čelo ter izpije žganje.

„Zdaj pa pojdite!“ dé krčmar in prime Graharja pod pazduho, hoteč ga spremiti domov.

Ta ga pa sune v zid, vrže kozarec po mizi in zarohni:

„Natočite mi!“ Ali krčmar mu ni natočil, in videč, da se ga ne prime prijazna beseda, pusti ga za mizo.

V tem trenutji prikaže se na pragu duhovnik. Bil je to upokojeni župnik, priljubljen po vsi občini, zlasti pa v trgu. Obličje njegovo žari častitljivosti. Prišel je baš od bolne Graharjeve žene. Ozré se po sobi in v kotu za mizo ugleda Graharja. Približa se mu in obličje njegovo premeni se v dostojno resnobo.

Prime ga za roko in mu deje: „Pojdite domov, Grahar, žena vaša se bode poslovila s tem svetom!“

Temu se Grahar ni mogel ustavljati. Molé vstane in gré z duhovnikom proti domu.

Po vseh oknih, koder sta šla mimo, prižigali so sveče. Rudokopi stali so vže pred cerkvijo v vrstah.

Ko se Grahar približa hišici, polasti se ga nekaj strah. Boječe stopi z župnikom v izbo. Pogled svoj upré na ženino postelj — bolnica bila je kakor smrt. Graharja spreleti groza. Otroci se boječe umak-

vpliv se širi in raste in zmaga je njihova, ker imajo zá-se vero: to pa je zmaga, naša vera.

Zato vstanimo tudi mi Slovenci vsi, vzdignimo ta nepremagljivi in zmagoviti prapor in zmaga bo sladila naše orožje. Vsak naj stori svojo dolžnost; združimo moči v društvu in zaupajmo na Boga, ki ima v rokah zmago, in kmalu se boče prerodilo življenje v narodu po veselem vstajenju.

Velikonočni zvonovi.

V nijedni letni dóbi ne doné z zvonika takó ginjaivo, takó ljubko, kakor o Veliki noči. Njih zvóki dvigajo skrbi polno glavo in nepopisen, sladák mir vlivajo v človeško srce ter je navdajajo z radostjo vstajenja, katero opevajo in proslavljajo po hramih božjih; a tudi vsa priroda probudivši se iz zimskega spanja veseli se vstajenja ter se pripravlja k letnemu delu, delu cvetja, rasti in ovočja. Vsak udarec ob brón, ki leti z zvonika na perotih pomladnega vzduha kot oznanjevalec prerodenja, oživlja misel in ljudi vznáša v višine nadzemske vsakdanjosti. Rod se podaja za rodóm, pride in mine, in takó se neskončno pomlaja človeška družba in priroda, po zimi vselej sledi jasno vstajenje.

Za slovenski narod imajo velikonočni dnevi posebno vabljivost in pomen. Kadar vidimo, kako se pod solnčnimi žarki sneg taja na naših gorah, kako hitri viri žubore in šusté po jarkih in se zbirajo v srebrne potoke, iz daljin pa se v gostih tropah vrača zárod krilatih pevcev, ko se diči log in dobrava, oznanjujoč, da je tu velikonočni praznik, ne prešinja li tudi naših src veličajni spomin na dóbo našega narodnega preporoda, ko so nepozabni buditelji vlivali novo kri v žile otrpnelega in onemoglega slovenskega ljudstva, ko se je telo naroda, kojega so hoteli narodni grobokopi že pokopati, oživilo vsled čudesne moči, rodoljubne ljubezni in prepodilo največje sovraže? In ko k našemu sluhu poltavajo in brné zvóki velikonočnih zvonov, spominjamo se v nevenljivi hvaležnosti onih naših narodnih buditeljev, ki so narod oživili k vstajenju.

Od tega spominskega probujenja, ki je v srcih hvaležnih potomcev vzbudilo zavest, da „biti slovenske krvi, bodi Slovincu ponos“, minólo je mnogo, mnogo let. Sedanji naš položaj je očiti svedók, da smo leto za letom rastli, napredovali ter si pridobili tál in vpliva. Stari neprijatelji naši dobro čutijo napredovanje naše ter se ne mogó uživiti v naše odnošaje, v dóbo naše moči in oživljenih pravic. Življenjske moči, s kakeršno se razvija in procvita narod slovenski v svojem domu, ne morejo več ustaviti in ugonobiti, in da bi sovražna strast še huje kipela, ne boče zaprečila ni toka, ni glasú, ki svetu oznanja: da je Slovenec v svoji lastni domovini, pod očetovo streho doma.

Motrimo li dóbo novega narodnega življenja, vstajenja po slovenskih pokrajinah, uvidimo, kako ogromne in brezštevilne zapreke kakor goré se nam stavijo na pot. V zgodovini zabeležene bodo jednoč črno vse te žrtve, katere je zahtevalo od nas nasilstvo in brezpravnost na poti pogajanja za naše

pravice. Na dno srca zapisane so narodu našemu vse te borbe, katere je doslej skusil in doživel. Bil je to dolgoletni in obupni boj pravice zoper nasilstvo, ki nas je stalo mnogo žrtév, toda te so zavest našo premenile v jeklo. Srečno smo premagali čase neprijateljske nestrpnosti in pogum, s kojim smo se odlikovali doslej v tej borbi z lažjo in malomiselnostjo, je dokaz, da nismo izgubili nádeje v bodočnost našega naroda.

Vzlic temu nimamo povoda še slaviti popolnega našega vstajenja; a bilo bi pa tudi neumestno, ko bi pri pogledu na naše narodno življenje postajali malodušni, ako uvažujemo negotovost, nestalnost sedanjega mednarodnega položaja, ki ima nedvojno velik vpliv na notranje odnošaje države naše in spominjamo se li dolgoletne in vsestranske nemške nadvlade, priznati moramo, da nam je vselej zeló škodovala tudi domača nesloga. To je strup, ki ostruplja sók v deblu naroda in ga uničuje kakor gniloba, ki razjeda drevesne korene na vrtu; tako drevo ne more procvitati, in pride pomlad, ki ga več ne okrepi in oživi, vejevje njegovo ne porodi zelenja.

Ta nesloga, hvala Bogu, ni še ostrupila narodove krvi, ki je vselej imel toli moči in zdravega razuma, toli žive vere in vstrajnosti, da se je otrešel tudi teh udarcev. In dokler bode narod naš spremljala ta vrlost, dotlej imamo zavést, da korakamo veselimi velikonočnim narodnim praznikom naproti. Radi tega moramo biti tak narod, čegar usoda ni zavisna od minljive ministerske naklonjenosti, temveč od naredbe božje in lastne moči, vsak hip pripravljeni na vse, celó na nam protivno prihodnost. Te naj se ne boji nihče izmed nas, razven tisti, ki je postal tako vladen, da se je v njem zgubila že popolnem slovenska zavednost. Našli bomo se zopet samega sebe, potem pa, narod mili, ne boj družega nego Boga ter upaj v boljšo bodočnost, v srečnejšo in krasnejšo Velikonoč, v vstajenje vseh svojih pravic in katoliškega napredka!

Prvi maj — delavski praznik.

Nedavno smo na tem mestu pisali o sklepih zaveze francoskih delavskih zadrug z ozirom na prvi dan majnika in osemurno delavno dóbo. Socijalistiški listi so to idejo vrgli med svet in v kratkih tednih so bili skoro po vsi Evropi, kjer je zastopana industrija, delavci na nogah z istimi resolucijami in zahtevami.

Tako je pred nekimi dnevi pod naslovom: „Kaj naj se zgodi dné 1. majnika?“ objavilo več socijalno-demokratskih voditeljev na Nemškem, med njimi poslanca Schippel in Schmidt, oklic, v katerem čitamo:

„Le še kratek čas nas loči od tega dné. Potrebno je torej, da z vsemi močmi pričnemo agitacijo za osemurno delo in da delavstvo dné 1. majnika tako zmaga, kakor je zmagalo dné 20. februarja pri volitvah. Agitacija za krajšo delavno dóbo je sedaj tembolj potrebna, ker tudi konferenca v varstvo delavcev nima ničesa na svojem programu,

kar bi določalo najvišjo delavno dóbo. Pokažimo torej, da hočemo krajšo delavno dóbo. Kako naj se to zgodi? V vseh industrijskih mestih, kjer imamo močno organizacijo, je prvi dan majnika praznik. Delodajalcem je treba to naznaniti. Tekom dopoldne so javni shodi z dnevnim redom: „Osemurno delo“. Popoldne darujmo družini. Vún pod milo nebo! V vseh drugih krajih, kjer nimamo močnih organizacij delavcev, naj kdo skliče v primernem času javen shod z istim namenom.

Torej povsod je treba snovati dné 1. majnika javne shode, na katerih naj se zahteva krajša delavna dóba. Na shodih sprejete resolucije naj se odpošljejo delavskim zastopnikom v državnem zboru. Ko pa bi bili shodi prepovedani, naj se nabirajo podpisi ter pole z naznanjenimi vzroki prepovedi odpošljejo podpisanim. Poldrugi milijon glasov dné 20. februarja, dva milijona podpisov dné 1. majnika! To bodi bojni klic!“

Vršili so se delavski shodi po Nemškem, v Švici in v Avstriji. Znani Liebknecht se je iz taktičnih vzrokov izrekel proti praznovanju 1. maja. Tudi v Švici in mnoga delavska društva v Avstriji nočejo vedeti o tem prazniku.

Veliki ponedeljek, dné 7. t. m., je ljudski shod tudi v Ljubljani v prostorih restavracije hotela „Evropa“. Druga točka dnevnega reda je: 1. maj.

Torej 1. dné maja naj počiva kladivo v kovačnici, kotel naj se shladi, stroj naj obtiči! Delavec naj pokaže svojo moč, da je kapital onemogel, ako nima podpore v živi moči človeške roke!

Vsak čas smo se potegovali za zatiranega delavca, v mnogih člankih opisavali stanje „belih sužnjev“ in vzroke socijalne bolezni. Ko so delavci doli ob Savi ustavili delo, povzdignili smo svoj glas za opravičene zahteve. Tudi sedaj bi radi stopili na stran delavcev, a zdí se nam, da so delavci nastopili nevarno pot, da pretiravajo svoje želje, ker hočejo kar na svojo pest in odgovornost ta dan ustaviti delo. Stvar se utegne zasukati na škodo marsikaterega trpina in 1. dan maja postati zgodovinski dan njegove nesreče, kar Bog obvaruj.

Ako si delavec te ali one stroke sam narekuje praznike, s tem tudi jemlje delodajalcu ono moralno dolžnost, ki ga sili, da tudi takrat preskrbi delavcu dela in zaslužka, kadar sam ne more spraviti v denar svojih izdelkov. Marsikateri delodajalec, osobito obrtnik, je pri sedanjih razmerah večkrat v zadregah, kako bode preskrbel svoje delavce z delom in poštenim plačilom. Delavci torej sami sebi delajo na škodo, ako si s takimi manifestacijami skušajo zboljšati stanje.

Strajk n. pr. je umeven. Delavec se tu posluži postavnega sredstva. In dokler delavec stavi zmerne in pametne zahteve, ima mnogo simpatij. Kaj pa naj pomeni praznik na 1. dan maja? Odpravite nedeljsko delo in imate dovolj praznikov v letu. Delavci naj pomislijo, da imajo hudega nasprotnika v oni stranki, ki hoče vsako gibanje zatreti s silo, z orožjem. In ta teorija se posebno na Nemškem iz-

(Dalje v prilogi.)

nejo. Duhovnik vede Graharja k postelji. Na smrt bolna žena pogleda Graharja in reče bolestno:

„Odpuščam ti vse — toda prosim te — za Boga — poslušaj me — ne zapusti otrók. — Bodi jim — dober in skrben oče in Bog — ti bode tudi odpustil —!“

Izpregovorivši te besede jame se bolna žena tresti; še jednoč odpré usta in pravi: „Z Bogom!“ — Ustni se ji stisnete — in izdihne dušo svojo, ki se je preselila pred vsemogočnega sodnika. — — —

V tem trenutju zapojó zvonovi, oznanjujoč, da je Sin božji vstal od mrtvih. To silno presune Graharja. Premagan zdrkne poleg postelje na kolena in — joče! Otroci pokleknejo tik mrtve matere in ji poljubljajo roke, glasno plakaje.

Tudi staremu župniku uderó se solze po velih licih.

Ko Grahar vstane, reče mu duhovnik:

„Grahar, še je čas — spokoriti se, spolnite poslednjo prošnjo umirajoče žene — bodite pošteni človek. Pomislite, da imate deco!“

Grahar prime duhovnika za roki in ju poljublja: „Častiti gospod, Bog Vam povrni, ker ste me priviedli na pravo pot. Da, postati hočem dober oče, vse hočem popraviti, kar sem zanemaril.“

„Bog dal!“ odgovori župnik, — „da bi spolnili obljubo svojo! Naj Zveličar, ki zdaj vstaja od mrtvih, tudi vas oživi k novemu življenju.“

Na to odide.

Sprevod se pomiče ravno mimo hiše, ko Grahar objemlje otroke svoje klečé pri postelji svoje umrše žene in goreče moleč. Oj, kaka tolažba bila mu je molitev, katero je tako dolgo zanemarjal.

In ko ugleda telo Gospodovo v zlati monstranci, pobožno šepeče:

„Odpusti mi, mili Bog na nebu, odpusti mi tudi ti, zvesta žena, vse hudo, katero sem ti prizadel!“

Dolgo je molil. In ko je toneče solnce poslednje žarke svoje pošiljalo izza gorá v prijazni trg, zdelo se mu je, da vidi na nebesih dušo svoje žene, blagoslavljaljoče njega.

A. S.

Izpovedanja bivšega prostomisleca.

(Spisal Leo Taxil. Iz francošine preložil Martin Žiltir.)
(Dalje.)

Jeden teh političnih zablodnikov je pisal knjižice za protiklerikalno knjigarno. Pod komuno je igral vlogo, in njegova silovita mnenja so izvirala brez dvoma iz revščine; pa bil je skrajne poštenosti, njemu vstaja ni prinesla bogastva, kakor nekaterim drugim. Vedno je ostal reven. Na „Rue des Écoles“ me je večkrat obiskal in mi dajal v presojo svoj rokopis.

Jedenkrat je v nekem svojih „zgodovinskih romanov“ postavil na prizorišče princa Napoleona Bonaparta, nekoliko pred državnim udarom. Predstavljaj je predsednika kot zarote snujočega zoper republiko, pa tudi veselo živečega. Neki odstavek njegove povesti se je nekako tako-le glasil:

„... In ta večer je princ-predsednik, da bi se oddahnil od svojih političnih skrbij, večerjal pri Celiní Montaland.“

„Ali ste gotovi tega, kar tu pišete?“ — vprašam pisatelja.

„Popolnoma.“

„Vendar se pa meni zdí, da leta 1851 je bila Celina Montaland še malo mlada, da bi sprejela na večerjo Louis-Napoleona.“

Odpreda slovar sodobnikov. Od Celine Montaland je ondi stalo, da je rojena v avgustu 1843. Leta 1851 je štela torej osem let.

Mirno prime moj mož za pero, prečrta v svojem rokopisu ime igralké in ga takoj nadomesti z imenom neke druge, ki je bila deset let starejša: Suzane Lagier.

Nekaj dnij pozneje sem šaleč se vprašal pisatelja:

„No, kaj pa Suzana Lagier? Ali velikokrat obedova s princem Napoleonom Bonapartom v Vašem romanu?“

Pogleda me zeló začuden.

vaja v praksi. Puška-repetirka ima tudi v tem oziru velik pomen. Francoski prekucuhi so to novo idejo v delavskem prazniku vrgli med delavce, a niso pomislili, da se socialno vprašanje ne rešuje s sekiro, naj to poskušajo delavci ali pa država. Le z zmerim postopanjem si more delavec toliko priboriti, da se pošteno preživlja.

Tudi osemurno delo zdi se nam pretirana zahteva. Malo je tako srečnih, katerim ni treba čez osem ur delati. Poglejte poljedelca! Od ranega jutra do pozne noči okopava na vročem solncu trdo grudo in poleg tega večkrat strada. Obrtnik po deželi je vesel, če dobi delo in skromno plačilo. Drugačne so pač razmere po deželah, kjer je mnogo tovarn, rudokopov in premogovih jam. Tu je delavec večkrat usmiljenja in obžalovanja vreden.

Ako se delavci posvetujejo o izboljšani svojega stanja, mi le odobrujemo. Svarimo pa jih, ako vidimo, da jih drugi vlečejo na nevarno pot, na kateri si ne bodo koristili, temveč le odvrnili marsikaterega prijatelja svojega. Delajmo vsak po svojih močeh na to, da se povsod, med delavci in delodajalci, v zakonodaji in družbinskem življenju oživi in vstane krščanski duh, in tudi delavci bodo vstali k boljšemu materialnemu življenju.

Politični pregled.

V Ljubljani, 5. aprila.

Notranje dežele.

Češko-nemška sprava. Delo o razdelitvi okrajev po narodnosti se je pričelo. Pravosodni minister grof Schönborn je bil v Pragi ter se o tem vprašanju razgovorjal z dr. Schmeykalom in predsednikom deželneega nadsodišča Temničko. Deželno nadsodišče je z dopisom povabilo dr. Riegra in dr. Schmeykala, naj imenujeta za vsak okraj po dva zaupna moža iz prebivalstva za komisijo okrožnih sodišč. Dr. Schmeykal je to storil za vsa okrožna sodišča, le za Tabor ne, ker tu ni merodajno narodnostno vprašanje. Sedaj je že gotovo, da bo dežela dné 14. aprila predložila konferenci na Dunaji načrte o premembni deželneega volilnega reda za veleposestvo, o razdelitvi deželneega šolskega in kulturnega sveta, o šolah za manjšine in narodnostnih kurijah.

„Polenta, no monumenta.“ Znano je, da so staremu nemškemu pesniku Valterju „von der Vogelweide“ v Bocnu postavili spomenik ter pri tej priliki mnogo govorili o nemški ideji in slavi. Italijani na južnem Tirolskem se hočejo sedaj maščevati ter postaviti v Tridentu spomenik Danteju. Odsek je dal po vogalih nabiti plakate, na katerih opozarja laške rodoljube na njihovo narodno dolžnost. Neko noč pa so neznani ljudje prilepili na plakate listke z napisom: „Polenta, no monumenta“ (polento, ne pa spomenik). In res je v mnogih krajih velika revščina.

Gorenja Avstrija. Liberalni volilni odbor gorenje-avstrijski je prišel obravnave z antisemiti o kompromisu za prihodnje deželnozborske volitve. Antisemitje so si izbrali tri okraje. Tudi v Inomestu skušajo liberalci s pomočjo antisemitov zmagati pri prihodnjih občinskih volitvah.

Ogerska. Kakor smo že omenili, je na Ogerskem na dnevnem redu vprašanje o združenju, ozi-

roma preosnovanji strank. S tem vprašanjem se bavijo tudi glasila desnice. Tako piše „N. Pester Journal“: „Ako kdo trdi, da grof Apponyi in njegovi tovariši ne morejo stopiti v okvir „liberalne“ stranke, ker niso dovolj liberalni, je ta trditev netemeljena. V okvir sedanje večine lahko vsakdo vstopi, ker so tudi sedaj pri tej stranki možje raznih barv. Liberalizem tu ne odločuje. Resnica je, da je v zbornici stranka, ki je sicer v opoziciji in vendar podpira vlado. Resnica je tudi, da se jeden del vladne stranke brani združenja, ker se boji za svojo veljavo. Hitro se sicer te razmere ne bodo premenile. Stranke sedaj čakajo dogodkov. Brez dvoma pa je že sedaj združenje ideja, ki ima prihodnost in ki bo vplivala na parlamentarno življenje.“

Vnanje države.

Bolgarija. Preosnova srbske vlade s prejšnjim načelnikom Gruicem utegne povzročiti prejšnje dobre razmere mej Srbiji in Bolgariji. Da se je sestavila čisto nova vlada z drugim ministerskim predsednikom, pričela bi se bila vojna med Srbijo in Bolgarijo prej ali pozneje. G. Gruic je pa moder, previden, zmeren mož; on pozna Bolgare, ker je bil dlje časa kot srbski zastopnik med njimi. Tedanje razmere mej obema bratskima narodoma so bile kolikor mogoče dobre. Seveda niso te razmere zavisne dandanašnji le od Bolgarov in Srbov, temveč od drugih držav, ki bi rade videle sovraštvo in vojno med imenovanima narodoma. Da ni srbskemu ministerstvu Gruic predsednik, temveč kak vročekrvnež, ki je neizkušen in v bolgarskih zadevah neizveden mož, imelo bi bilo hujskanje drugih držav pač druge posledice, kakor jih ima dandanašnji: navstale bi bile druge razmere med narodoma v nesrečo in pogubo obeh. Gruic je pa pokazal posebno zadnje dni, da mu je pred vsem skrb, potolažiti razburjene duhove v Srbiji, kakor tudi v Bolgariji. Le, da vzdrži mir med Srbijo in Bolgarijo, ni hotel podati v zadevi bolgarskega diplomatskega zastopnika nikakih koncesij. Po krivici mu štejejo to njegovo postopanje v greh, saj Bolgarija ni pri tem mogla ničesar dobiti in Srbija ničesar izgubiti. Da bi se še v Bolgariji po njegovem vzgledu ravnali, navstale bi druge razmere na Balkanu i Srbom i Bolgarom v prid.

Rusija. Iz Petrograda poroča neki angleški list, da so se v Finlandiji vzdignili kmetje iz političnih vzrokov. Boj se večje vstaje.

Francija. Novi finančni minister Rouvier mora zahtevati večje posojilo, da zadosti vsem potrebam, ker samo naučna uprava zahteva jeden milijon več za izboljšanje učiteljskih plač. Država že sedaj plačuje 90 milijonov, občine pa do 50 milijonov za učiteljske plače.

Belgija. Belgijski kralj Leopold II. je nedavno odpotoval na Angleško, da se je dogovoril z angleškimi inženjerji o načrtih, po katerih bodo stolno mesto Bruselj zvezali z morjem. Delo se bo de že letos pričelo.

Anglija. Angleška politika se je odločno obrnila na drugo pot z ozirom na irsko vprašanje. Salisbury je namreč predložil v spodnji zbornici postavljeni načrt, da se osnuje malo irsko zemljiščno posestvo, in sicer na podlagi olajšanja pridobitve zemljišča. Razsvetljenje zemljišč deželnih lordov naj se vrši prostovoljno, ne siloma. Kupnina naj ne bo večja, nego dvajseturni zakup. Ker se je nadejati, da se bodo posestniki in najemniki zadovoljili s pogoji zakona, preskrbela bo de vlada kupnino najemnikom. To odkupnino bodo morali najemniki v štiridesetih letih s 4% izplačati. Tudi v slabih letinah bo de vlada pomagala ubogim najem-

nikom, da se vsekako izboljša njih stanje. — V Londonu je vzbudil vstop Emina paše v nemško službo mnogo nezadovoljnosti. „Times“ strastno napada Emina pašo. „N. Fr. Pr.“ pravi, da je hipoma iz prejšnjega junaka „izdajica“ in „smešni značaj“ postal. Imenovani list pravi, da hoče Nemčija iztrgati Angliji dosedanje vspehe v Afriki. A tem nemškimi korakom postavile se bodo meje, ako ne odnehajo kmalu. „Morningpost“ pa piše o Eminu paši mnogo mrneje. Omenjeni list se nadeja, da se obe državi združite; kajti Afrika je dovolj prostorna za obe. Nekateri drugi listi se pa ne oglašajo o tem. Kakor poroča list „Times“, je izdal Emin paša na Arabce proklamacijo, v kateri zavrača vsako skupnost z Angleži in Stanleyjem. Ob jednem je razglasil Emin paša svoje prijateljstvo z Arabci. — Iz Zanzibarja se poroča v London 3. dné t. m.: Danes je prišlo na egiptski parnik 600 mož iz Sudana za majorja Wissmanna, kateri se bodo takoj odpeljali v Bagamo.

Portugal. Konservativno ministerstvo Serpa Pimentel je sijajno zmagalo pri zadnjih volitvah proti republikancem. Nova zbornica šteje 114 konservativcev, 30 progresistov, 10 monarhistov in le tri republikance.

Izvirni dopisi.

Iz Zagorja na Savi, 4. aprila. Čitajoč poročila v časopisih, da so delavci južne železnice v veliki delavnici v Mariboru in v nekaterih drugih mestih ustavili delo, spominjamo se zopet vplanskega štrajka v štajarskih premogovih jamah, ki se je ob enem tudi v Zagorji vprizoril. Delavci, zahtevajoč znižanje delavnih ur in povišanje plače niso veliko dosegli, a tudi premogokopna družba je pri tem imela mnogo zgube. Vsled posredovanja kompetentnih oblastev polegla se je polagoma razburjenost, premogokopi in drugi delavci poprijeli so se zopet odkazanega jim dela. Mislili smo, da bo de vsaj za nekaj let vladala sloga med delavci in delodajalci in da boste obedve stranki izprevideli, da od preprirov ni pričakovati nikacih koristi in vspehov. Kakor je čuti, pa pod navidezno mirnim površjem še vedno tli žrjavnica, katero more vsak vetrič do plamena vpihati. Delavci v Zagorji in v Kisovci se pritožujejo, da jim tukajšnji premogokopni uradniki še sedaj niso prizanesli vplanskega štrajka ter jim delajo sitnosti in zapreke. Vodja tukajšnjih rudnikov in premogovih jam tudi neče poznati postave o posvečevanju nedelj in zahteva, naj rudokopi tudi ob nedeljah delajo. Delavci se sklicujejo na postavo in odklanjajo delo, vodja pa pravi, da so uporneži. Nekaj delavcev podalo se je nedavno k c. kr. okrajnemu glavarstvu v Litijo, kjer so se njih pritožbe v zapisnik zapisale. Tudi poveljnik zagorske c. kr. žandarmerijske postaje poslal je svoje službeno poročilo o teh razmerah c. kr. okrajnemu glavarstvu litijskemu, v katerem pravi, da je krivda tacihi nerednostij na strani vodstva tukajšnje premogokopne družbe, da ona dela delavcem nepotrebne sitnosti in da jim vsled vplanskega štrajka nagaja kjerkoli more. Nasprotno pa žandarmerijsko poročilo naglašja, da je obnašanje delavcev previdno in mirno. Vsled navedenih pritožeb prišel je c. kr. rudarski komisar iz Ljubljane

„Vi to govorite, kakor bi se šalili. Ali Vi dvomite morda o tesnih odnosajih, ki so bili med Suzano Lagier in princem za dōbe državnega udara? Dragi moj gospod, nobena reč ni bolj potrjena! To je glas občinstva, in jaz, jaz sem tega gotov.“

Nisem več nánj pritiskal. Mož se je privadil svoje iznajdbe, in zdaj je bil prepričan.

Vendar je prav, če se pristavi, da taki značaji so prav redki. Moji sodelavci so bili v veliki večini globoki dvomljivci.

Tisti, kateri hudobijo širijo, pa ne zajemajo vedno iz studenca dohodkov. Ko sem jaz vero pobijal, sem to delal s popolno nesebičnostjo. Prosto-miselske družbe vedó, da nisem nikoli vzel centima od dohodkov pri svojih predavanjih, dočim si večina naših protiklerikalnih govornikov dela denar iz svoje zgovernosti. Da sem šel govorit v kak dobrodelni namen, sem se velikokrat oddaljil od Pariza celó 500 in 800 kilometrov, in si še nisem dal povrniti potnih stroškov.

Tako obnašanje ni malo pripomoglo vzbuditi mi sovražnikov pri ljudstvu, ki je na straži v prostomiselski stranki. Torej so povsod ponavljali, da to ni nobena zasluga za-mé, in ker sem si pridobil neizmerne svote, imam dohodkov od naloženega denarja 25- ali 30.000 frankov.

Nič ni bilo bolj napačno. Nikdar nisem imel krajcarja premoženja. Dohodki antiklerikalne knjigarne. — prav veliki, to je res, — so se kupičili v hraniščih v podobi kupčijskega blaga, stereotipnic itd. Gotovina se je obračala vedno le v to, da je bogatila tiste, ki sedaj najhuje zoper mene divjajo; blagajnica te izdajateljske hiše je bila vedno na razpolago za razširjevalna dela; in taki, ki me zdaj psujejo, so nekaterekrati zajemali iz moje osebne denarnice.

Časnik, katerega bi pač imelo biti sram, da me psuje, zove se „La France“. Ko se je glavni vrednik, g. Kamill Farcy, potegoval za poslanstvo kot radikalec v petem okrožji, prevzela je knjigarna na „rue des Écoles“ okrog dva tisoč frankov volitvenih stroškov na-sé. Tajnik vredništva se je poslužil celó priložnosti, da si je izposodil od mene osebno 400 frankov, katere mi je še dolžan. In to vedó pri „La France“, in vendar je ta med onimi, ki pri vsaki priliki mečejo na-mé blato. In ta vzgled ni jedin. Legijon je ime tistim, ki so med politikarji republikaške stranke postali naši dolžniki. Zoprno mi je take reči razkladati; pa dobro je vedeti take stvari, ne za-mé, ki se ne ménim več za to, marveč da se spoznajo moji obrekovalci.

Vendar nisem tak, da bi samo sebi pripisoval nesebičnost v boju zoper vero. Sedaj, ko so mi oči

odprte, štejem si v dolžnost, povedati katoličanom:

„Če jih je mnogo, ki Vas pobijajo zaradi osebnega dobička, dobé se tudi nekateri, ki so protiklerikalci z zatajevanjem. Treba je veliko moliti za izgubljene, katerih ne vodi lakomnost. Kristus nam je ukazal ljubezen do sovražnikov. No, to so prvi, katere je treba ljubiti.“

Vsakdo na Francoskem je že slišal govoriti o tistem vzgojevališču v Montreuil-sous-Bois, pri pariških vratih, kjer se učé dekleta bogotajstva. Veliko svojih čitateljev bom v začudenje pripravil, če jim povém, da voditeljica temu ustavu je prava pravcata udanost. Ne poznam dosti oseb, ki bi imele tako blago sree. Zaslepljenost in predsodki držé to gospo pri širjenju neverstva. Ko bi jej Bog dal milost razsvetljenja, hodila bi vstric z našimi čudovitimi „sestrami ljubezni“. Res, nesreča je, da ta tako dobro obdarovana oseba rabi svoje moči pri delu, ki je pred vsem brezbožno. Močno jo priporočam v molitev gorečih duš.

Bojujmo se zoper hudo, pa tako, da tudi goreče prosimo za svoje nasprotnike. Z molitvijo bodedemo premagali protiklerikalno širjenje. Naše molitve bodo prinesle luč resnice sovražnikom.“

(Dalje sledi.)

v Zagorje, da sam zasliši nezadovoljne delavce in se prepriča, kaj je na njih pritožbah opravičenega. Kakov uspeh so ali bodo imele napominane poizvedbe, to nam ni znano. Upamo pa vsaj, da se opravičenim pritožbam ugodi, da se odpravijo nerednosti in da se pravočasno preprečijo mogoči izgredi. Kadar izbruhne tu ali tam štrajk, vselej je treba oborožene moči, da čuva javno varnost in zaščanjuje silovitosti. Delavci se s silo odganjajo, zapirajo in kaznujejo, ker zahtevajo polajšanja neznosnega stanja, med tem pa se jim njih gospodarji škodoželjno posmehujejo. Tej gospodi je torej treba pravočasno na prste gledati in jim pod kaznijo strogo zapovedati, da od ubogih trpinov ne zahtevajo več, kar postava dopušča, da jim ne silijo dela osobito pa ne ob nedeljah. Upamo, da imajo kompetentne oblasti toliko resne volje, da bodo tudi delodajalce prisilile do spoštovanja državnih zakonov.

Dnevne novice.

(Deželni odbor) je imenoval č. g. Antona Koblarja, duhovnika v deželni prisilni delavnici, arhivarjem v deželnem muzeji „Rudolfinum-u“.

(„Podpornemu društvu za slovenske velikošolce na Dunaji“) darovali so zadnji čas sledeči rodoljubi: G. dr. Ludovik Jenko, zdravnik v Ljubljani, 5 gld., gosp. Gregor Kržič, c. kr. okrajni sodnik v Senožečah, 5 gld., g. Ivan Kačič, c. kr. notar v Šoštanju, 5 gld., g. Hinko Vilišič, c. kr. car. oficijal v Trstu (po g. Jos. Abram-u), 5 gld., g. Miha Pesjak, trgovec in posestnik v Kamni Gorici, 3 gld., g. Anton Treven, župan in posestnik na Savi pri Jesenicah, 5 gld. — Srčna bodi hvala na požrtvovalni ljubavi do revnih, a marljivih slovenskih velikošolcev dunajskih!

(Tovarna v likvidaciji.) Tvrška Terpene & Zeschko je sklenila kot lastnica tovarne za sukno v Vodmatu pod Ljubljano prirediti likvidacijo tega podjetja, ker se vsled konkurence ne izplačuje.

(„Dante Alighieri“) je italijansko narodno društvo, kateremu je naloga, da širi in podpira italijanščino izven Italije, posebno v Istri, Trstu in na Goriškem. To društvo je imelo dne 24. marca svojo prvo glavno skupščino v Rimu. Načelnik mesta Rima je pozdravil društvo v imenu mesta, iz katerega je, kakor je rekel govornik, rimski orel v starem času razpenjal preko celega sveta svoja močna krila. „Rimski genij, pod katerega pokroviteljstvom društvo začne svoje delovanje, naj pomore, da se uresniči plemeniti namen.“ Shod je otvoril Ruggero Bonghi z govorom, v katerem je narisal nalogo društva. In ta naloga je zaprečiti, da ne propade zemljišče, do katerega imajo Italijani pravico (!?). Dante je s svojim umom razpršil tmine srednjega veka, in dal Bog, da pod njegovim imenom prospeva društvo, ki naj brani italijansko kulturo in jezik proti tuji povodnji (!). Še jasneje se je izrazil prof. Giacomo Venezian v društvenem listu „La nazione italiana“. „Dočim mi — piše on — s prekrizanimi rokami gledamo borbo proti našemu jeziku, snujete Francija in Brazilija postave proti italijanskim izseljencem; isto se godi v severni Ameriki, kjer bi mogli osnovati drugo svojo domovino. V Carigradu, Solunu, Siriji, Egiptu in Tunisu je „Alliance Française“ pričela proti nam hudo borbo. Poleg tega nemški „schulverein“ razširja svoj jezik do južnih obronkov Alp. Z dalmatinske obale čuje se krik zmagovalca Srba in Hrvata, ki nista dovolila, da se največjemu Dalmatincu Nikoli Tommaseu postavi spomenik v njegovem rojstvenem mestu. (To je vlada zabranila. Op. vred.) Slovenci pa pohlepno gledajo na furlansko deželo in njihovi apostoli javno oznanjajo boj proti italijanskim državljanom (!?). Društvo „Dante Alighieri“ pozivlja Italijane, da vstanejo na obrambo domovine. Italija mora pomagati Italijanom, ki se boré za svojo svetinjo. Naša pomoč ne sme buditi sumnje, ker opravičena je naša obramba proti tujemu nasilju in ni nevarna ne notranjemu redu ne celokupnosti države.“ Dr. Bajamonte je pisal temu društvu: „Obupno je naše stanje v Dalmaciji. Ker smo od vseh zapušteni, ne preostaje nam drugega, nego da neslavno odložimo bojno svoje kopje. V borbi za obstanek je Italijane v Dalmaciji najbolj ohladila ravnodušnost Italije.“ — Mi vstajamo, a nas je strah!

(Ogenj.) Poroča se nam od Litije: Pred dobrima dvema mesecema je na Gornjem Vrhu v javorski župniji pogorelo nekemu posestniku vse poslopje. Ravno si je zgradil novo, a minuli četrtek

popoldne ob 4. uri mu je ogenj vse uničil in še drugim trem gospodarjem. Ker je bila huda sapa, ni bilo mogoče ničesa rešiti. Pred kratkim so se zavarovali, to za nizke svote. Zažgali so otroci.

(Iz litijske okolice) se nam poroča: Minoli ponedeljek je bila pri nas huda nevihta z bliskom in gromom. Debela toča je na drevji napravila precej škode. V torek so v Litiji delili koruzo stradajočim ljudem v tem okraji. Pomanjkanje vedno raste.

(Odlikovanje.) Pariška akademija poslala je g. Josipu Belušiču, profesorju na koperskem učiteljskem laskavo pismo, v katerem mu naznanja, da ga je zaradi njegove iznajdbe velocimetra imenovala častnim dopisujočim članom in mu ob enem pošilja diplomu z veliko zlato svetinjo.

(Velik dar.) Na korist zapuščenih otrok je daroval češki rodoljub in tovarnar Oliva v Pragi 500.000 gld.

(Za in proti „delavskemu prazniku“.) V nedeljo so na delavskem shodu delavci v Mor. Ostravi sklenili resolucijo v prospeh osemurne delavne dobe in praznovanje 1. maja kot „delavski praznik“; istotako v Novem Jičinu na Moravskem, v Gradci in Mariboru. Praški tiskarji odklonili so praznovanje 1. majnika. Z Dunaja nam pa dohaja vst, da je vlada sklenila prepovedati delavske manifestacije v 1. dan maja. Minister notranjih zadev bode takoj po Veliki noči v tej zadevi razposlal vsem županom okrožnico.

(Oltar sv. slovanskih apostolov Cirila in Metoda v lavretanski cerkvi in škof Strossmayer.) V „Vrhbosni“ čitamo: Glasovita svetovnoznana lavretanska cerkev se najnovejši čas popravlja. Lavretanski škof je sklenil, da bi se v njegovi stolni cerkvi v jedni kapeli postavil oltar na čast sv. slovanskih apostolov Cirila in Metoda; stroški so proračunjeni na 26.000 lir, t. j. okolu 13.000 goldinarjev. Sklep lavretanskega škofa je bil odobren od Nj. svetosti papeža Leona XIII.; ker pa bi bilo treba omenjeno svoto nabrati med slovanskimi narodi, in je škof Strossmayer izrekel voljo, da bi podpiral in pospeševal nabiranje milodarov v omenjeno svrhu, je sv. Oče to misel izrečno pohvalil v pismu, katero je njemu poslal koncem svečana t. l. po svojem državnem tajniku, kardinalu M. Rampollu. Sv. Oče je podelil na predlog lavretanskega škofa svoj blagoslov vsem, ki bodo kaj darovali za to sveto stvar. — Prezv. g. škof djakovski pisal je vsled tega dne 10. marca na vse škofo hrvatske katoliške metropolije, proseč jih, da bi tudi sami kaj darovali pa se potrudili, nabrati po škofiji pobožnih doneskov za oltar sv. apostolov. Škof Strossmayer pravi v tem pismu mej drugim, da ni pripravnejšega mesta za to kapelo kot lavretanska bazilika; v njej se namreč čuva sveta hiša, v kateri je bilo Materi Božji oznanjeno včlovečenje Sina Božjega, in katera je bila postavljena na hrvatskem Trsatu pri Reki, predno je bila po božjem sklepu na čudovit način prenešena v Loreto, mesto po svoji južni legi vsem zelo pristopno, kamor Slovani raznih plemen romajo. Prevz. g. škof je sklenil pisati tudi ostalim slovanskim škofom naše monarhije, a sam je daroval 2000 gl. za to plemenito in sv. delo, koje je tudi namenjeno v to lepo svrhu, da se doseže jedinstvo v veri pri sorodnih bratih, koji lepi in sveti nalogi sta posvečeni in žrtvovala sveta apostola ves svoj trud in trpljenje, svoje življenje in smrt. — Dobrovoljne doneske bode rada sprejemala tudi „Vrhbosna“ in poskrbela, da se dalje odpošljejo lavretanskemu škofu. Bog naj obilno blagoslovi to lepo podjetje!

(Koze) se zelo širijo v Munah, v sodniškem okraji Podgrad na Primorskem. Do sredi marca so zbolele po dve do tri osebe na teden, od 17. marca pa jih zboli po deset, od katerih umro po trije do štirje. Politična in občinska uprava ste ukrenili potrebne korake, da omejite bolezen.

(Telefon v Dalmaciji.) Dne 23. marca poslušali so telefonsko zvezo med Kotorom in Dubrovnikom in med Kotorom in Trebinjem. Poskusi so se obnesli. Glasovi so se čuli čisto in bistro.

(Tajnika kamornikoma Nj. svetosti) sta imenovana, kakor se javlja iz Rima, prečast. gospoda kanonika pri sv. Hieronimu: Ivan Vitić in Andrej Friš.

(Poreško-puljska škofija) ima, kakor se razvdi iz njenega imenika za l. 1890: 7 dekanij, v katerih posluje skupaj 115 duhovnikov; med temi je 8 redovnikov. Župnij je 65, od teh je popolnjenih le 50; kapelanij je samostalnih 16, ostalih 39; od prvih je popolnjenih 10, a od poslednjih 29. Po-

manjkanje duhovnikov je tedaj — znatno. Duš ima škofija 97.440.

(Nova bolnišnica.) Mesto Zemun je sklenilo postaviti veliko bolnišnico, v kateri bodo prevzele upravo usmiljene sestre Vincencija Pavlanskega. Pogodba, katero je sklenil preč. g. Fid. Hoeppeger, superior usmiljenih sester v Zagrebu, potrjena je bila nedavno od poglavarstva omenjenega mesta.

(Nov samostan.) Bratje frančiškani v Hercegovini so praznovali lepo svečanost na praznik svetega Jožefa, dne 19. marca. Ta dan je bil postavljen in svečano blagoslovljen temeljni kamen njihovega novemu samostanu, ki se bode sezidal sredi belega Mostara. To veliko delo je plod neobičajne požrtvovalnosti, posebno mil. škofa Paskala Buconjića.

Raznoterosti.

— Požar na Dunavi. Blizu Požuna se je unela ladija, v kateri je bilo polno dragocenih preprog, svile, usnja itd. Ko je kapitan zapazil iz ladije dvigajoči se dim, ukazal je preiskati, od kod se kadi. Komaj so začeli delo, kar udari plamen skozi pokrivalo. Ogenj je bil v glavnem skladišči, sožgal in osmodil vse dragocenosti.

— Junaški mašnik. V Burinu, mestu na Neufundlandskem, zavlada je nedavno strašna davica. Ker ni bilo nikjer blizu nobenega zdravnika, čistil je katoliški duhovnik, po imenu Walsy, vratove 40im bolnikom. Izmed bolnikov je le jeden umrl, a žrtva svojega človekoljubja je bil ob enem imenovani duhovnik.

— Pomanjkanje poslova je v Melbourneu (Avstraliji) jako veliko. Najodličnejše tamošnje gospe so zložile veliko svoto denarja, da bi si naročile potrebnih poslov iz Anglije. Dekle imajo tam boljše plačo, kakor trgovski pomočniki in učitelji v Evropi.

— Električna luč. Na vprašanje, kako daleč se more razločiti električna razsvetljava, odgovarja „La lumière électrique“. V Kristiani so opazili, da se vidi električna luč iz svetlika Houstholm še iz Mandala t, j. 100 kilometrov daleč.

— Samogibni fotograf je izumil neki Španec. Stroj je 7 čevljev visok, 2 čevlja širok in 2½ čevlja globok. V tej globini je 400 deščic iz kemjske snovi. Kakor samogibna tehtnica, izpostavljene po kolodvorih ali na javnih prostorih, osnovan je omenjeni samogibni fotograf. Kdor bode vrgel v stroj dotične novce, dobil bode izgotovljen portret svojega obraza. Portreti se bodo izgotavliali baje jako hitro in lepo.

— Dobra ura. Tujec: „Poveite mi, prijatelji, zakaj ura v zvoniku vedno stoji? Že večkrat sem šel skozi to vas, pa še nikdar ni kazala, koliko je na času.“ — Kmet: „O gospod, dobra urica Vam je to; sedaj res stoji, a kadar gre, gre desetkrat hitreje, kakor vse druge.“

— Pes je rešil življenje človeku. Revni laški delavec je prosil in iskal dela po vsem Tessinu zamán. Koncem meseca februarja je prišel v Airalu, kjer je zvedel, da bi utegnil v Andermattu dobiti dela. Ker denarja ni imel, napotil se je peš v kljub strmim potom in slabemu vremenu. Predno pa je došel do samostana Sentgottharda, opešal je, zgrudil se v sneg ter obležal. Kako dolgo je ležal v snegu zameten, ne vé se. Samostanski pes ga je zasledil, ovadil ga v samostanu, odkoder je takoj prišla pomoč nesrečniku. Prsti so mu mraza odpadli.

— Imetje je tatvina — pravijo anarhisti. Ko pa sami k denarju pridejo, nečejo biti več anarhisti, nečejo več vedeti o skupnem imetju. Da je temu tako, priča naslednji slučaj, ki se je nedavno zgodil. V Antverpnu je dobil voditelj anarhistov pri žrebanji 150.000 frankov. Bratje anarhisti so se že naprej veselili svojega deleža, a prekanil jih je zlati up; kajti zabogatel anarhist je poudarjal, da ni nikoli mnogo prisegal na skupno premoženje, ker je stvar sama na sebi v zvezi z ovirami in je trdno prepričan, da je delitev največja bedarija. Taki so novi proroki!

— Najvišje človeško bivališče v Evropi bode zavetišče, katerega bo sezidal italijanski planinski klub na 4000 m visokem vrhu južnih Alp. To zavetišče bode postavljeno v spomin umrlemu princu Amadeju, ter tudi po njem imenovano. Šentbernhardski samostan je le 2472 m, meteorologijska postaja na vrhu Pic Mezzogiorna le 2870 m nad morskovo površino. V Ameriki in Aziji so človeška bivališča mnogo više nad morjem. Potoli, mesto v državi Columbia, šteje 30.000 duš, ki živé 4900 m nad morjem. V Tibetu iščejo zlate rude 5000 m nad morskovo gladino; ti ljudje bivajo torej 1000 m višje kakor bo stalo zavetišče postavljeno v spomin umrlemu princu Amadeju.

Telegrami.

Dunaj, 5. aprila. „Wienerzeitung“ je objavila postavo o premembi pristojbinske postave in državnih podporah za Galicijo.

Rim, 4. aprila. Požar je uničil 54 hiš v Pratelungu. 300 ljudij je brez strehe.

Berolin, 4. aprila. Cesar Viljem se je napovedal na dan 8. aprila k dineju pri grofu Herbertu Bismareku. Vsled tega so morali znova vrediti pohištvo v vili, kjer je grof doslej bival.

Pariz, 5. aprila. Listi poročajo, da bo deta dva križarja na obali dahomejski zabranjevala uvažanje orožja. Uradni list ob kratkem objavi to naredbo.

Sidney, 5. aprila. Med hudim orkanom na obali Novih Hebridov je med drugimi ponesrečila tudi delavska ladija. Pri otoku Malikolu je utonilo pet belih, trideset domačinov; trideset drugih, ki so dosegli obrežje, pomorili so divjaki.

Umrli so:

2. aprila. Kristina Reichenman, starinarjeva hči, 4 leta, Stari trg 26, jetika.

4. aprila. Marjana Grapar, delavčeva žena, 45 let, Tržaška cesta 19, jetika.

V bolnišnici:

2. aprila. Marija Mehar, gostija, 61 let, otrpnenje hrbtne možgane. — Fran Traun, delavec, 20 let, oedema cerebri.

3. aprila. Jakob Strukelj, mlinar, 60 let, emphysem pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja		razkornost v mm	toplotna po Celziju		
7. u. jut.	733.8	7.8	sl. sev.	oblačno	
2. u. pop.	734.7	11.2	"	"	0.00
9. u. zveč.	736.3	8.8	"	"	

Srednja temperatura 9.3° za 1.0° nad normalom.

Osem svetlinj!

Najboljše ročne harmonike

z 1, 2 in 3 vrstami tipk, orkestralna harmonika z jeklenimi glasovi, in usnjati mehovi lastnega izdelka, kakor vsi godbeni instrumenti, gosli, citre, flavte, klarineti, trompete, lajne, glasbene škatljice, ustne harmonike, okarine, lajnice, arisoni, lajnice za ptiče, albumi z godbo, pivni in vinski kozarci, necessaires za gospe z godbo itd.

JAN. N. TRIMMEL,

tovarna harmonik,

(30—29)

Dunaj, VII., Kaiserstrasse 74.

Ceniki franco in zastonj.

URAN in VEČAJ

priporočata svojo veliko, izborno zalogo peči iz glinaste snovi

raznih barv, n. pr. bele, rjavne, bronasto-rjavne, pomarančno-rumene, zelene, vse z stekleno prevlakom, isto tako tudi

kahljice za štedilna ognjišča

po najnižji ceni.

(7—1)

Zaloga in delavnica ste v

igriški ulici št. 8 v Ljubljani,

v hiši gosp. Seunikovih.

Išče se prostor za stavbo.

Društvo „Narodni Dom“ v Ljubljani išče za zgradbo svoje lastne hiše in za vrt

prostor na primernem kraju v mestu.

Zatekadelj se tem potom obrača do vseh onih ljubljanskih posestnikov, ki imajo kak za omenjeno zgradbo priličen prostor v obsegu

1000 in tudi več štirjaških sežnjev

in ga želé prodati, s prošnjo, naj blagovolé napraviti dotično pismeno ponudbo vsaj do

konec maja t. l.

pri podpisnem odboru.

V Ljubljani, dne 3. aprila 1890.

Upravni odbor društva „Narodni Dom“.

Zavod za vpeljavo vodovoda

P. n.

Usojamo si p. n. hišnim posestnikom ljubljanskim uljudno naznaniti, da smo za **vpeljavo vodovoda** v poslopja ustanovili

vodovodni inštalacijski zavod

ter smo se v to svrhu pogodili z najprvimi in najzmožnejšimi tovarnarji te stroke; v izvršenje vpeljavnih del pozvali smo večje in preskušene strokovnjake (montérje). Vse to nam omogoči točno, zanesljivo in ceno izvrševanje izročenih naročil.

Pisarna in glavna zaloga ter inštalacijska delavnica ste v hiši g. **Albina C. Ahčina** v Gledališki ulici št. 8; ustanovili smo tudi

zalogi uzorcev

pri gosp. **Srečku Nolli-ju** na Valvazorjevem trgu in pri gosp. **Josipu Stadler-ju** v čevljarski ulici.

Naročila vsprejemajo vsi trije družniki ter dajejo rade volje vsakršna pojasnila ter na zahtevanje proračune troškov.

V prav obilna naročila se priporoča

velespoštovanjem

(3—2)

vodovodni inštalacijski konzorcij:

Albin C. Ahčin, Srečko Nolli, Josip Stadler.

Zavod za vpeljavo vodovoda

Koverta s firmo

priporoča

Katoliška Tiskarna

po nizki ceni.

Elegantna, lahka, na pol pokrita, nova

kočija

s premakli ivim kozlom; dalje nov, še ne rabljen blekel

„Safety“

najnovejše inozemske marke, prodá se po ceni.

Več poizvé se v pisarni **Jos. Pavlin-a** v Ljubljani na Marijinem trgu št. 1.

(3—2)

Andr. Druškovič

trgovina z železnino na mestnem trgu 10,

priporoča po zelo nizki ceni

okove za okna in vrata, štorje za stokadoranje, samokolnice, traverze in stare železniške šine za oboke, znano najboljši kamniški Portland- in Roman-cement, sklejni papir (Dachpappe) in asfalt za tlak, kakor tudi

lepo in močno narejena

štedilna ognjišča

in njih posamezne dele.

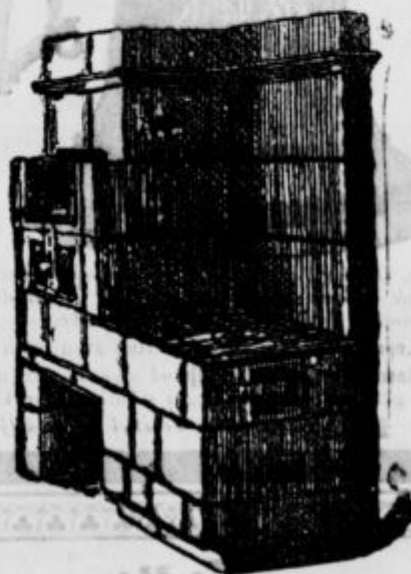
Vodnjake za zabijati v zemljo, s katerimi je mogoče v malih urah in majhnimi stroški na pravem mestu do vode priti; ravno tako se tudi dobivajo vsi deli za izkopane vodnjake, železne cevi in železoliti gornji stojali, kakor tudi za lesene cevi mesingaste trombe in ventile in železna okova.

Za poljedelstvo:

(15)

vsake vrste orodja, kakor: lepo in močno nasajeni plugi in plužna, železne in lesene brane in zobove zanje, motike, lopate, rezovnice, krampe itd.

Tudi se dobiva zmtrom seči dovski mavec (Lengensfelder Gyps) za gnojenje polja.

Adolf Vogl, zavod za cerkvena dela Inomost, Tirolsko

se priporoča za naročila
kornih klopj, spovednic, klečalnikov
altarjev in prižnic,
v gotičkem, romanskem in bicantinskem slogu.

Sohe svetnikov

lesene, fino oljnatobarvane in pozlačene,
v vsaki velikosti.

Izbuknjene (relief-) podobe

kot n. pr. 14 podob križevega pota.

CHRISTUS CORPUS

s križem ali brez križa, fino oljnatobarvan za cerkev
in dom, kakor tudi za misijonske in poljske križe.

Božično - jaslične predstave

Cvetlice od lesa

pristno posrebrene in pozlačene, za cerkvene altarje zaradi lepe
oblike in trajnosti posebno priporočljive.

Oljnate slike na platnu v vsaki velikosti,
kot n. pr. za altarje, bratovščine, zastave, bandera itd.

Postaje križevega pota

na platnu oljnato-barvane, z okvirjem ali brez okvirja.

Sveti grobovi.

Ilustrovane cenike pošiljam na zahtevanje franko
in zastonj.

Z veseljem potrjujem, da so sohe, katere sem pri Vas na-
ročil, glede umetniške izvršitve zadovolile takó mene kakor tudi
dotično župnijo, istotako tudi hvaležno priznavam, da ste točno in
v pravem času izvršili naročilo.

Na Dunaji, januarja 1885.

Spoštovanjem

(8-6)

Edvard baron Stillfried.

Premija na svetovni razstavi v Londonu 1862, Parizu 1867, Dunaji 1873, Parizu 1878.

Klavirji na obroke za na deželo

salonski krilasti klavir, planine (52-1)

iz tovarne svetovno znane tvrdke (Gottfried Cramer) — Wilh.
Mayer na Dunaji za 380 gld., 400 gld., 450 gld., 500 gld.,
550 gld., 600 gld., 650 gld., planine za 350 gld. do 600 gld.
Klavirji družih tvrdk za 280 do 350 gld.

Izposojilo klavirjev za na deželo pod naj-
ugodnejšimi pogoji.

Prodajalnica in posojilnica klavirjev A. Thierfelder, Dunaj, VII., Burggasse 71.

„THE GRESHAM“

zavarovalno društvo za življenje v Londonu.

Podružnica za Avstrijo:

Dunaj, Giselastrasse 1,
v hiši društva.

Podružnica za Ogersko:

Pešta, Franz-Josefplatz
št 5 in 6, v hiši društva.

Društvena aktiva dné 30. junija 1889	frank.	106,578,528-96
Letni dohodki premij in obresti	"	19,328,518-86
Izplačitve za zavarovalne in rentne pogodbe, za zakupnine itd. v dobi društvenega obstanka (1848)	"	219,930,701-87
V zadnji dvanajstmesčni poslovalni dobi vložilo se je pri društvu za novih ponudb, vsled česar iznaša v dobi društvenega obstanka skupni znesek vloženih ponudb	"	49,069,610-00
		1,610,827,280-00

Prospekte in tarife, na podlagi katerih izdaja družba police, kakor tudi obrazce za
predloge daje brezplačno

glavni zastop v Ljubljani

(12-4)

pri

Gvidu Zeschko-tu

Tržaska cesta, št. 3.

Najboljša (20-6)

brnska sukna

razpošilja po o iglinalnih
tovarnih cenah

Siegel - Imhof
v Brnu.

za elegantno
pomladno in poletno

moško obleko

zadostuje odrezek v dolž-
3 10 metra, to je 4 dunajski
vatli. — Odrezek velja:

gld. 4-80 iz navadne,
gld. 7-75 iz fine,
gld. 10-50 iz jako fine,
gld. 12-40 iz najfineje

pristne ovčje volne.

Tudi se dobé v največji
izbiri: s svillo prečkana
grehonasta sukna, blago za
ogrtaje, loden-za lov-e in
turiste, peruvijanske in to-
sking za salonske obleke,
predpisana sukna za ofi-
uradnike, blago iz su-
kanca, ki se sme prati,
pristno pique-gilet-biagio itd.
Za dobro blago in točno
dopušiljatev se jamči.
Uzorci zastonj in franko.

P. HILZER, ces. in kralj. dvorni zvonar v Dunajskem Novem Mestu

priporoča zalogo zvonov za
zvonike, lepo- in soglasne
zvončke vsake velikosti in
vsakovrstnega glasú.

Za določen glas, popolno
in čisto ubranost in blago-
glasje zvonov se jamči, kakor
tudi za lepó umetaljno litje
in najboljšo rudnino.

Nadalje priporoča jarme
in druge reči za zvonove iz
kovanega železa in iz lesa
po svojem najboljšem in pri-
znatem sistemu za láhko zvo-
njenje

Naročeni predmetje izvr-
šujejo se naglo, cenó in z naj-
ugodnejšo plačilno pogodbo.

L. 1838. ustanovljena to-
varna je prodala že 4710 zvo-
nov, ki so tehtali 1.272.800 kg.

Odlike: Zlati križec
za zasluge s krono l. 1887.,
„dce sctinji za napredek“
dobljeni na dunajski sve-
tovni razstavi 1873. l. za
zvonove dunajske rotne
cerkve. Odlika zlate sctinje na dunajski obrtnijski razstavi 1880. l. in častne
diplome na obrtnijski razstavi 1889. l. v Budejericah (Budweis) itd. itd. Vrh
tega mnogo priznanj za izvrstne izdelke. (124-4)

Lepoglasne zvončkulje s štirimi zvon-ki za zakristije po 25 gld in višje.

Lepoglasne alta ne zvončkulje od alpaka s štirimi zvončki po 14 gld., s tremi po
11 gld.; od medí (mesinga) s štirimi zvon-ki po 10 gld., s tremi po 8 gld.

Obrazci in ceniki se pošiljajo brezplačno.

P. n.

Ker se v kratkem začne urajati nov mestni vodovod v hiše, usojam
si p. n. hišnim posestnikom v Ljubljani uljudno naznanjati, da sem

koncesijo za to dobil

ter sem si naročil spretna strokovnjaka.

Zagotavljam svojim p. n. naročnikom na solidno delo, opozarjam, da na
vsa to zadevo tikajoča se vprašanja odgovarjam in na zahtevanje predložim pro-
račune strokov po najnižji ceni

Priporočujoč se v mnogobrojna naročila, znanjnam velespoštovanjem

FRANC PILKO,

stavninski ključarski mojster, Marije Terezije cesta šte. 4
v Ljubljani.

(2)

Izdovatelj cerkvene posode in orodja

LEOPOLD TRATNIK,

27 sv. Petra cesta 27

v LJUBLJANI.

Prečastitej duhovščini in cerkvenim predstojništvom!

Priporočam uljudno in opozarjam preč. duhovščino na svojo
na Kranjskem največjo in najstarejšo delalnico
cerkvene posode in orodja,

katere sem povečal zdatno ter uvel pred nekaj časom delovanje s
parom (Dampftrieb), katere mi omogočuje izvrševati
naročila iz najtrše, močne kovine, ter morem vsako delo naj-
hitreje ter ceneje izgotoviti, nego katera si bodi tu- ali ino-
zemska tvrdka.

Povabim preč. duhovščino in gg. cerkvene predstojnike, da si
ogledajo mojo veliko izborna zalogo vsakovrstnega

cerkvenega orodja in posode

v najraznovrstnejših slogih, vse fino, natančno izdelano; prav
posebej so še ogleda vredni najrazličnejši

léstenci, svečniki, monštrance, kelihi

in razno drugo orodje v najrazličnejši izbiri.

Prav rad vsakemu pokažem način izdelovanja, kako se pošteno
in nepošteno dela, in kako se snažijo brez škode cerkvene po-
sode in orodja.

Vsaktero naročilo izvršim po poslanem uzorcu (obrisu ali skizzi)
ali pa po lastnih obrazcih, katere na željo pošljem na ogled. Tudi
vše izgotovljene reči pošljem brezplačno na ogled.

Staro blago prenovim, pozlatim in posrebrim po
nizki ceni in zanesljivo, česar so moji prečast. naročniki uže
prepričani.

Strelovode iz moje delavnice ne treba tekom
desetih let dati prezlatiti.

Plačilni pogoji so ugodni.

(1)

Vinko Čamernik,

kamnosek,

v Ljubljani, Parne ulice št. 10,
blizu tik mesarskega mostu,

se najljubše priporoča prečastiti duhovščini v izvršitev naročil vsakovrstnega

cerkvenega umetnega kamnoseškega dela,

slav. občinstvu pa svojo bogato zalogo najrazno-
vrstnejših po najnovejših načrtih pravilno in iz
različnih vrst marmorja izdelanih

nagrobni spomenikov.

Vse na tukajšnjem pokopališču stoječe in pri
njem izgotovljene spomenike, kateri se vsled nedo-
voljenega zidanega temelja nagibajo, popravlja brez-
plačno dekarat na leto in sicer pomladi in pred
Vsemi svetimi.

Še posebej opozarja na krasen, od kajnahtal-
skega, kararskega in črnega marmorja izgotovljen

spomenik,

kateri prodá po primerno jako nizki ceni.
Tudi p. n. stavbenim podjetnikom se priporoča
v vsakovrstna

stavbinska dela,

katera fino, trpežno in ceno izvrši. (6-4)

K r s t e (truge)

za mrliča, **najnavadnejše**, kakor
tudi **lepo ozaljšane** v različni veli-
kosti, bele, črne in višnjeve (plave)
se vsaki čas dobé po **jako nizki**
ceni pri

(4-4)

Jkoku Petrinu,

mizarskem mojstru,

v Hrenovih ulicah št. 8.

Prečastiti duhovščini in slavnemu občinstvu
priporočam svojo **bogato zalogo**

klobukov in slamnikov

najnovejšega kroja in iz zanesljivo trpežnega blaga.
Dalje imam v veliki izbiri vsakovrstne **čepice** po naj-
različnejših cenah. Imam tudi v zalogi

nove baže čepice za požarne brambe.

Sprejemam in izvršujem vsakovrstna

krznarska dela,

ter shranjujem **kožuhovino** čez poletje.
Spoštovanjem

Anton Krejči,

klobučar in krznar,

Kongresni trg št. 8, v Ljubljani.

Gg. dijakom dovoljujem prednostne
cene. (15-6)

Trgovina z železnino

Albin C. Ahčin-a

v Ljubljani,

Gledališke ulice št. 8,

ima vedno bogato zalogo **stavbinskega orodja**,
lopat, krampov, orodja za podzemeljska dela,
okov za vrata in okna, pantov in ključavnic, za-
pahov, žeblice iz drota, vijakov, železa pleha,
drota, mesinga, bakra kositarja, cinka, naklov,
precepov z vijakom (šraubstokov), ter vrtalnih strojev
za ključarje in kovače, kladev, svedrov, obličev,
pil in dletov, tudi dinamita, vžigalnih vrvic in
kapio.

(24-7)

Staro železo, mesing, baker, kositar, cink,
svinec kupuje se vedno po najvišjih cenah.

Volitveni razpis.

V smislu § 17. občinskega volilnega reda
za deželno stolno mesto Ljubljano se daje na
znanje, da bodo letošnje **dopolnitvene**
volitve občinskega sveta vršile se
kakor običajno v **mestni dvorani**, in
da bode volil:

dné 14. aprila III. volilni razred,
dné 16. aprila II. volilni razred,
dné 18. aprila I. volilni razred,

vsak od 8. do 12. ure dopoldne.

Če bo treba ožje volitve, vršila se bode
v dan po prvi volitvi, t. j. dné 15. oziroma
17. in 19. aprila tudi dopoldne od 8. do
12. ure v mestni dvorani.

Izstopijo letos sledeči gospodje občinski
svetovaleci, in sicer izmed izvoljenih:

a) od III. volilnega razreda:

Dolenec Oroslov,
Nolli Srečko,

V Ljubljani, dnó 4. aprila 1890.

Tomšič Ivan,
Valentinčič Ignacij,
Železnikar Ivan;

b) od II. volilnega razreda:

Hrasky I. Vladimir,
dr. Tavčar Ivan,
Zitterer di casa Cavalchina Mat. vit.;

c) od I. volilnega razreda:

dr. vitez Bleiweis-Trsteniški Karol,
Petričič Vaso.

Med letom odpovedala sta se obč. sveto-
valstvu **dr. Vošnjak Josip** iz II. volilnega raz-
reda in **dr. Mosché Alfons** iz I. volilnega
razreda, umrl pa je **Pakič Miha** iz I. volil-
nega razreda.

Voliti bode torej III. volilnemu razredu
5 članov, II. in I. volilnemu razredu pa po
4 člane občinskega sveta.

Župan: **Grasselli s. r.**

Razglas.

Na prostoru poleg Gruberjeve ceste v Ljubljani, katerega je kupila dežela Kranjska,
zgradila se bode deželnoobranska vojašnica s postranskimi poslopji vred.

Dotična **stavbinska dela oddala se bodo za zdaj razvrščena** po sledečih obrtnih
skupinah po jednotnih cenah za izvršena dela, sprejemale se bodo pa tudi splošne ponudbe
za vse ali za več skupin v izvršitev določenih del.

Zaradi oddaje tega dela se razpisuje pismena ponudbena obravnava do 12. ure
dopoludne

dné 12. aprila 1890.

Po skupinah razvrščeno delo je zračuneno tako-le:

- a) **Kopanje tal, zidarsko delo in naprava hišnega vodnjaka** s 153.938 gld. 29 kr.;
- b) **tesarsko in krovsko delo** s 32.254 gld. 25 kr.;
- c) **kleparsko delo** s 6455 gld. 93 kr.;
- d) **kamnoseško delo** z 8068 gld. 61 kr.;
- e) **potrebno železje** z 28.809 gld. 12 kr.

Dotični stavbinski podatki, namreč splošni in posebni pogoji, načrti, proračuni
troškov in cenilniki so na **razgled v pisarni deželnega stavbinskega urada v deželnem**
dvorcu, Gospodske ulice št. 2 v I. nadstropju v navadnih uradnih urah.

Ponudniki naj svoje ponudbe vsaj do **12. aprila t. l. do 12. ure dopoldne**
oddajo pri vložnem zapisniku deželnega odbora kranjskega, v deželnem dvorcu I. nadstropje.

Ponudbe morajo biti kolekovane in zapečatene z napisom na zavitku: „Ponudba
za delo pri zgradbi deželnoobranske vojašnice s postranskimi poslopji vred
v Ljubljani“. Vsaki ponudbi se mora priložiti 5% jamčevina dotične zgorej navedene cene,
bodisi v gotovini, bodisi v hranilničnih knjižicah kranjske ali ljubljanske mestne hranilnice,
ali v avstrijskih državnih pisemih po kursni ceni, če ta ne presega nominalne vrednosti.

Vsak ponudnik se mora v ponudbi izjaviti, da so mu znani zgorej omenjeni stav-
binski podatki, pogoji in določene cene, ter da se pogojem podvrže.

Ponudniki naj zapišejo razločno s številkami in z besedo, koliko odstotkov odjenjajo
od jednotnih dražbenih cen, ter naj ponudbi pristavijo kraj in dan, potem svoje bivališče,
svoj posel in lastnoročni podpis krstnega in rodbinskega imena.

Deželni odbor si pridržuje pravico, izmed ponudnikov po svojem preudarku izbrati
si podjetnika, ne gledé na to, koliko odstotkov kdo odjenja, ali pa tudi razpisati novo
obravnavo.

Oziralo se bode le na pismene, v razpisni dōbi došle ponudbe.

Gledé varščine (kavcije) opozarjajo se ponudniki zlasti na § 8. splošnih pogojev.

Od deželnega odbora kranjskega.

Gradeo: Lekarna Vendelina pl. Trnkóczyja, deželna lekarna,
Sackstrasse.
Dunaj: Lekarna Viktorja pl. Trnkóczyja, „pri sv. Francišku“
(ob enem kemična tovarna) V., Hundstürmerstr. 113.

Nepresegljivo za zobe
je

I. salicilna ustna voda

aromatična, vpliva **okrepčevajoče**,
zabranjuje **gnilobo** zob ter odstranjuje
iz ust **neprijetni duh**. Jedna velika
steklenica 50 kr.

II. salicilni zobni prašek

splošnje priljubljen, vpliva **jako**
okrepčevajoče ter ohranjuje zobe
svetlo-bele, à 30 kr.

Navedeni sredstvi, o katerih je
došlo mnogo zahvalnih pisem, ima
vedno **sveži** v zalogi

lekarna Trnkóczy

zraven rotovža v Ljubljani.

Zunanja naročila
se s prvo pošto izvršu-
jejo.

Dunaj: Lekarna Julija pl. Trnkóczyja, „pri zlatem levu“,
VIII., Josefstädterstrasse št. 30.
Dunaj: Lekarna dr. Ottona pl. Trnkóczyja, „pri Radeckiju“,
III., Radetzkyplatz št. 17. (11)

Občinskega tajnika

išče podpisano županstvo. Zmožen mora biti popolnoma slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi. Kaveje mora položiti bodisi v gotovini, vrednostnih papirjih ali hipotekah 500 gld. — Letna plača znaša 500 gld. — Čas za vložitev pismenih prošenj je določen do **15. aprila t. l.** Nastop službe 1. maja t. l.

Občina Št. Mihel - Stopiče pri Rudolfovem, dne 1. aprila 1890.

Fran Kastelic,

(3-2) župan.

Kdor hoče na Dunaji ob glavnici živeti,
Kdor mora tudi težke komisije opravljati,
Kdor hoče blago kupiti, prodati ali oddati,
Kdor bi rad kupil boljše reči na obroke,
Kdor bi hišno opravo, dragocenosti itd. pod roko rad kupil,

Kdor hoče, da se mu dolžne zahteve iztirjajo, obrne naj se na 12 let obstoječi

komisijski bureau
na Dunaji Mariahilferstrasse 12.

Nakup blaga, ki daje dobiček, in blago v oddelkih na svoj račun. (12-4)

J. & S. KESSLER v BRNU,

7 Ferdinandove ulice 7.

Največja, najcenejša zaloga pomladanskega in letnega blaga.

Poletensko
grebenasto sukno,

ki se dá prati in je jako elegantno in trdno za gospode, dvajsetih boj, 20 cm. širokosti za

celo obleko

6.5 metra le 3 gld.

Kdor le jedenkrat kupi, pričra se, kako izvrstno se dá prati in kako trdno je.

Brnska sukna

se razpošiljajo po čudovito nizki ceni in sicer:

po gl. 3.75 3-10 m. za celo obleko.

po gl. 5.50 3-10 m. za boljšo obleko.

po gl. 8.50 3-10 m. za fino obleko.

po gl. 6.— 2-10 m. za ogrtač, frane, piquet-gilet za gl. 1.50, frane, piquet-gilet

(sport) za gl. 2.50

Črni peruvienes in doskins za salonske obleke po 3-25 m.

od gl. 10.— naprej.

Modno blago
za gospé.

Karirano in črtasto blago 60 cm. šir. za ponočne suknje in otroška oblačila, 10 m. . . . gl. 2.50.

Joupon in trojično blago v vseh modnih barvah 10 m. prve vrste gl. 3.50, druge vrste gl. 2.80.

Kupi se o priliki! Zefir-blago, pristno in krasne barve, 75 cm. široko 10 m. le gl. 3.50

Brokat- in Jacquard-blago, 60 cm. široko, vs. h. mogočih barv, 10 m. gl. 3.60

Doris, najnovejše karirano modno blago, čista volna, 10 m. prej gl. 10, se-daj le gl. 6.50.

Nervy, 90 cm. šir. nežno črtano modno blago v najnovejših barvah 10 m. le gl. 4.50.

Kašmir, dvojna širjara, črna in barvana, 10 m. 4 gl.

Volneni atlas, dvojna širjara, volneno blago, črne in drugačne modne barve 10 m. . . . gl. 6.50.

Medrotiskani kreton, 10 metrov . . . gl. 2.50 in gl. 3.20.

Elegantno in bogato omišljeni vzorci se pošiljajo gospodom krojačem brezplačno.

Ceniki o perilu za gospode in gospé, o galanterijah, vzorci sukna in rezanega blaga brezplačno in franko. Pošilja se s poštnim povzetjem. (10-4)

Unio catholica

vzajemni zavod za zavarovanje škod

na Dunaji, I., Bäckerstrasse 14,

koncesijovan vsled ministerske naredbe z dnem 28. februarija 1889.

Zavod zavaruje:

Premakljivo in nepremakljivo premoženje proti škodi po požaru, strelu in eksploziji, — za taka zavarovanja jamčijo solidarno prvi vzajemni zavarovalni zavodi, kateri so člani razdelilnega društva vzajemnih zavarovalnic. Vsled zveze z vzajemnimi zavarovalnimi zavodi zamore „UNIO“ zavarovanja v največji vrednosti sklepati in daje na podlagi te zveze svojim zavarovancem največjo varnost. Vsakoletni prebitek razdelil se boče mej zavarovance.

Zavod vpeljal je tudi novo, doslej še ne poznato stroko zavarovanja, namreč:

Zavarovanje cerkvenih zvonov proti prelomu ali razpoku. V to stroko škode, katere niso nasledki požara, temveč ki nastanejo vsled drugih katerih-koli slučajev. K vdeležbi v tej zavarovalni stroki vabijo se vsi prečastiti cerkveni predstojniki.

Tudi posreduje zavod pri prvih vzajemnih zavarovalnicah

zavarovanje na življenje in proti nezgodam.

Vprašanja gledé zavarovanj blagovolijo naj se podpisanemu glavnemu zastopu ali pa okrajnim gospodom zastopnikom dopošiljati.

Zastopništva po deželi oddajamo zaupnim osebam, katere se naj pismeno ali ustno pri podpisanem glavnem zastopu oglašé.

Ljubljana, meseca februarija 1890.

(3-3)

Glavni zastop zavoda „UNIO CATHOLICA“ v Ljubljani za Kranjsko, Spodnje-Štajarsko in Primorsko.

„Zum gold. Reichsapfel“

J. PSERHOFER-ja

lekarna na Dunaji,

I., Singerstrasse šte. 15.

Kri čistilne kroglice, poprej univerzalne kroglice imenovane, zaslužio po vsej pravici poslednje ime, ker je v resnici premnogo boleznij, pri katerih te kroglice izvrstno pomagajo. Že mnogo desetletij razširjene so te kroglice splošno, mnogi zdravniki jih zapisujejo, in malo je rodbin, v katerih ni male zaloge tega izvrstnega domačega zdravila. — Škatljica s 15 tacimi kroglicami stane 21 kr., 1 zavoje s 6 škatljicami 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošiljavi po povzetju 1 gld. 10 kr. — Če se naprej pošlje denar, stane s poštnino prosto pošiljavo: zavoje kroglice 1 gld. 25 kr., 2 zavoja 2 gld. 30 kr., 3 zavoji 3 gld. 35 kr., 4 zavoji 4 gld. 40 kr., 5 zavojev 5 gld. 20 kr., 10 zavojev 9 gld. 20 kr. (Menj nego jeden zavoje se ne pošlje.) — Prosi se, da se zahtevajo izrecno

Pserhoferjeve kričistilne kroglice in gleda na to, da ima vsaka škatljica na pokrovnem navodilu za rabo ime J. Pserhofer in sicer v rdeči barvi.

Balzam za ozebljine J. Pserhoferjev. Lonček 40 kr. S frankovano pošiljavo 65 kr.

Trpotčev sok, proti kataru, hripavosti, krčevitemu kašlju itd. Steklenica 50 kr.

Američansko mazilo za protin 1 gld. 20 kr.

Prašek proti potenju nog Škatljica 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Balzam za gušo flakon 40 kr., s frankovano pošiljavo 65 kr.

Zdravilna esenca (Praške kapljice) proti sprijenemu želodcu, slabemu prebavljenju itd., steklenica 22 kr.

Angleški čudezni balzam steklenica 50 kr., mala steklenica 12 kr.

Fijakarski prašek proti kašlju itd., škatljica 35 kr., s frankovano pošiljavo 60 kr.

Tannochinin-pomada J. Pserhoferja, najboljšo sredstvo za pospeševanje rasti las, škatljica 2 gld.

Univerzalni obliž prof. Stendela, domače sredstvo proti ranam, oteklinam itd., lonček 50 kr., s frankovano pošiljavo 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullrich-a. Izvrstno domače zdravilo proti posledicam slabega prebavljenja, škatljica 1 gld.

Razven tu omenjenih izdelkov ima še vse v avstrijskih časopisih naznanjene tu- in inozemske farmacevtske specialitete in se predmeti, ki bi slučajno ne bili v zalogi, preskrbe na zahtevanje točno in cenó. — Pošiljave po pošti izvrše se najhitreje proti predpošiljavi zneska, večje pa proti povzetju. — Če se denar naprej pošlje (najbolj po poštni nakaznici), je poštnina dosta nižja, nego pri pošiljavah s povzetjem. (12-5)

Navedene specialitete dobijo se tudi v Ljubljani pri lekarnarju G. Piccoli-ju.

Semena.

Domačo in nemško deteljo (lucerno), popolnoma čisto brez predenice, vsake vrste trave, velikansko peso, grašico, ribniški fižol, kašelski kapus, tudi vrtna semena itd. priporoča po najnižji ceni

IVAN PERDAN
V LJUBLJANI

(3-3)

St. 4932

Razpis službe.

(3-3)

Pri magistratu deželnega stolnega mesta Ljubljane je popolniti

službo mestnega fizika

z letno plačo 1800 gld. in pravico do štirih v mirovino vštvenih petletnih znašajočih po 10%, zistemizovane plače.

Pogoj je, da mestni fizik ne sme izvrševati privatne prakse zunaj mesta.

Prošnje, katerim mora poleg dokazil o starosti, znanji jezikov in dozdanim službovanji, biti priloženo spričevalo ob ugodno prebitem fizikatskem izpitu, je vložiti

do dne 20. aprila 1890

in sicer potom predstoječe gospóške, če se prosilec nahaja v javni službi.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 20. marca 1890.

Župan: Grasselli s. r.